

AKARYAKITTA HAREKETLİ DÖNEMİN KISA ÖZETİ

ÖZET:

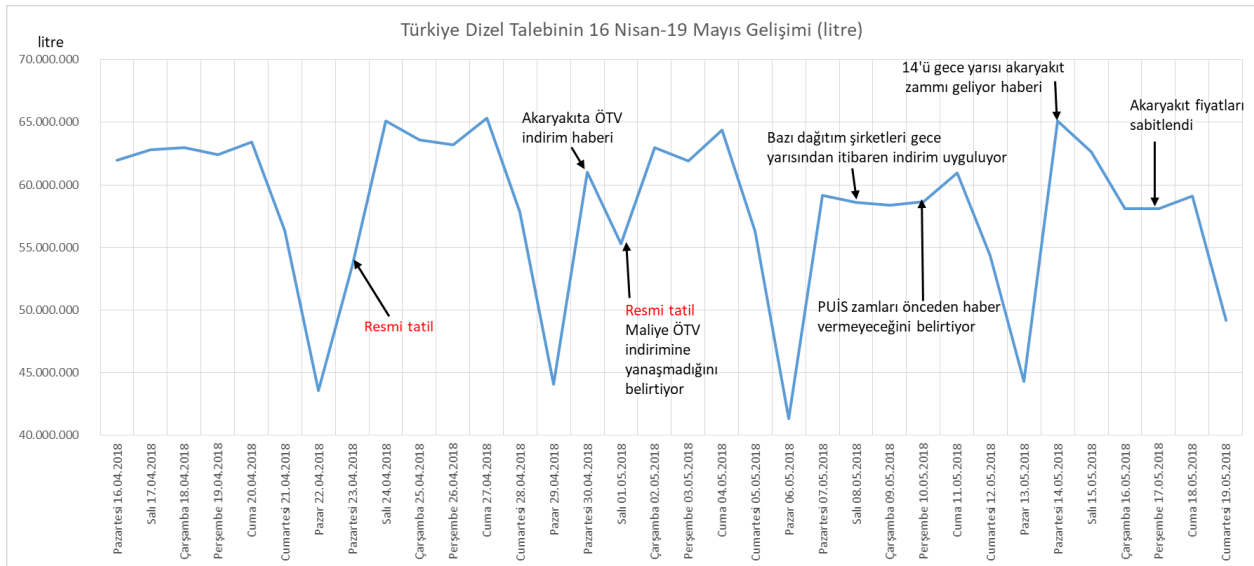
Akaryakıt talep verilerinin günlük olarak görülebilmesi, enerji sektöründe anlık fiyat hareketlerine verilen tepkileri incelemek için önemli bir araçtır. 23 Nisan – 15 Mayıs dönemi akaryakıt fiyatlandırması anlamında oldukça hareketli bir dönem olmuştur. Yıllar sonra bu değişimleri incelemek isteyenler için, bu hareketli dönemin Q raporumuzda yer almasını faydalı olarak değerlendirdik.

YÖNTEM:

Veriler, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün "[Haftalık İstatistik](#)" raporlarından alınmıştır. Haber akışı ise birçok kaynakla birlikte, tüm motorin haberlerinin tarihsel kronoloji ile verildiği "[SonDakika](#)" sitesinden derlenmiştir.

ANALİZ:

Türkiye'nin 16 Nisan-19 Mayıs 2018 arası dizel talebinin litre olarak grafiği aşağıdadır.

Dizel talebi görüldüğü üzere, taşımacılıkta da kullanıldığı için Pazar günleri dip yapmaktadır. Genel olarak, Pazartesi ve Cuma günlerinde bu talep diğer günlere göre biraz daha yüksektir. O günlerde yaşanan trafik de bunun bir yansımasıdır.

İlk olarak resmi tatillere bakacak olursak; hem 23 Nisan, hem 1 Mayıs tarihlerinde talepte önemli bir düşüş görülmüştür. 30 Nisan 2018'de talebin beklenenden düşük olması ise, 1 Mayıs'la hafta sonunun birleştirilip uzun bir tatil yapılması ile yorumlanabilir. Nitekim, resmi tatil dönüşü sonrası talep, hemen artış göstermektedir.

Akaryakıttaki ÖTV indirim haberi ile resmi tatilin aynı günlere denk gelmesi sebebiyle tüketici davranışındaki olası bekle-gör davranışını net olarak göremiyoruz. Bir ÖTV

indirimi haberi şüphesiz talebi bir miktar düşürmüş olmalıydı. İndirim olmayacağı haberi ise zam geleceği gibi yorumlanmış ve ertesi günkü talebi etkilemiş olabilir. Bunların hiçbirinin net ispatı olmamakla birlikte, yukarıdaki grafikte görülen 30 Nisan-4 Mayıs dönemindeki farklılık bir nebze bu düşünce yapısını yansıtır olabilir.

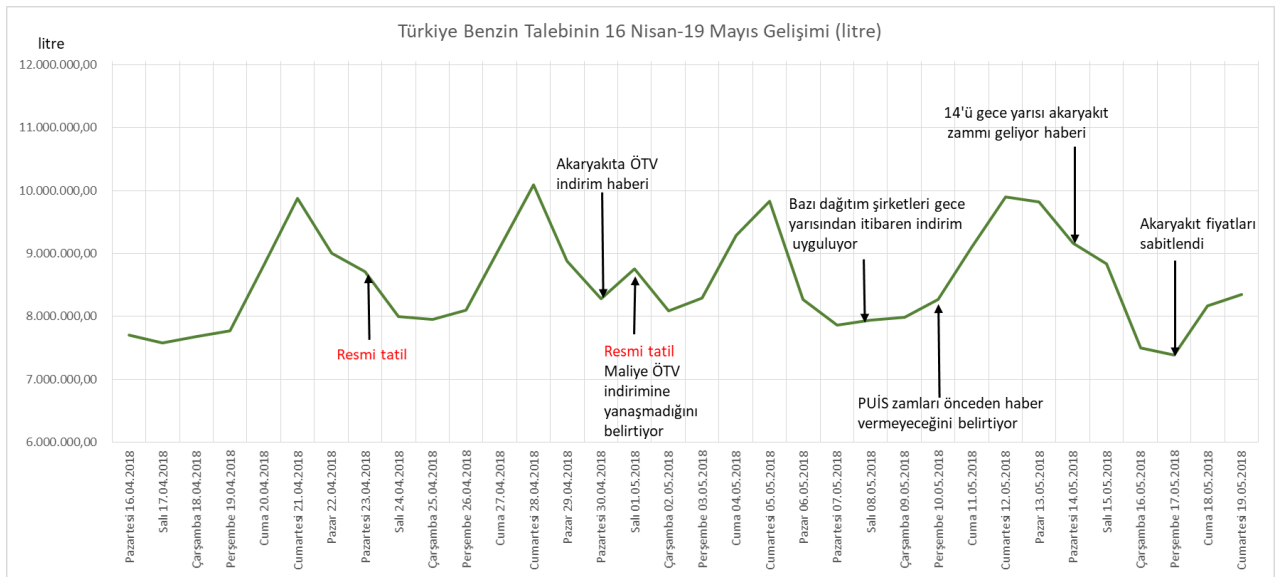
Ama bir sonraki hafta 8 Mayıs'ı 9 Mayıs'a bağlayan gece yarısı bazı dağıtım şirketlerinin indirim yapacağı haberi, talebi hemen hemen hiç etkilememişe benziyor. Bu durum da tüketicinin, indirimin birkaç gün süreceği beklentisi nedeniyle özel bir talep artışında bulunulmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Artan kur ve petrol fiyatları sebebi ile PUIS 10 Mayıs'ta artık zam haberlerini önceden haber vermeyeceğini duyurdu. Bunun da talebi çok etkilemediğini görüyoruz.

Bu dönemin en ilginç hareketi ise 14 ve 15 Mayıs'ta yaşanıyor. 14 Mayıs'ta PUIS'ten gelen bir açıklama olmamasına rağmen zam haberleri internette yayılıyor. 14 Mayıs'ta tüketiciler depolarını doldurmaya gidiyor. İşin ilginç yanı, zam 14'ü gece yarısı gelmesine rağmen, haberleri eski şekliyle (zam gelmeden önce duyurulma) zanneden bir diğer grubun da 15'inde depolarını doldurmaya gittikleri görülüyor. Bunu anlamlandırmak biraz zor. Çünkü 15'inde istasyona gittiklerinde zaten zam yansımış oluyor.

17 Mayıs 2018 günü ise ÖTV oranlarında ayarlama ile akaryakıt fiyatları sabitleniyor. Grafikte görüldüğü gibi dinamik bir dönem bir anda durgunlaşıyor.

Benzin talebinde ise daha çok ticari olmayan kullanım sebebiyle, tatil günlerinde (dizelin tersine) bir artış oluyor. Fakat benzinde de Salı günkü talep gözden kaçmamaktadır. Yani zam olduktan sonraki gün de yoğun bir alım var, hatta haftanın en düşük talebi Salı-Çarşamba yaşanırken 17 Mayıs haftasında, Perşembe en düşük talebin olduğu gün oluyor. Benzinde 13 Mayıs 2018 Pazar günü beklenmeyen bir talep çok net olarak görülmektedir. Yani haberler yayılmadan da bir grup tüketici tahmin ederek deposunu erkenden doldurmuş olabilir. Çünkü sadece o Pazar için talep Cumartesi'ye çok yakındır.

SONUÇ:

Türkiye’de Mayıs ayının ilk iki haftası akaryakıt sektörü için hem ilginç hem de dinamik bir dönem oldu. Enerji sektörünü elektrik sektöründen ibaret zannedenler için ise, enerji talebi ve fiyat etkilerinin en iyi izlenebildiği yakıtın akaryakıt olduğunu hatırlamakta fayda var. Bir gün bu gördüğümüz grafiğin benzeri, elektrik depolama sistemleri olan mikro-şebeke tüketicileri için dinamik fiyat tepkileri olarak karşımıza çıkabilir.